

КРИТЕРИЙ 1. ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОНП «Агрономія» (третій, освітньо-науковий рівень) редакції 2024 року (<https://drive.google.com/file/d/1ZG2hhmG8uDUOF9L0Lwq4y6AEIqghpvPY/view>) розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 201 «Агрономія», затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 29.12.2021 р. №1458. При розробленні ОНП було повністю дотримано визначені стандартом теоретичний зміст та об'єкт предметної області, інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, результати навчання, а також форму атестації здобувачів і вимоги до неї. Програма містить матриці відповідності: компетентностей – дескрипторам НРК (Додаток 1), ПРН – компетентностям (Додаток 2), а також освітніх компонентів – компетентностям (Додаток 3) і матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами (Додаток 4), що підтверджує системність і повноту досягнення результатів навчання в межах освітньої складової ОНП.

Структурно-логічна схема ОНП відображає послідовність набуття компетентностей через опанування ОК (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-agronomiya/silabusi/vibirkovi-komponenti/>) і демонструє взаємозв'язок між дисциплінами та досягненням програмних результатів навчання. Наявна матеріально-технічна база, висококваліфікований кадровий склад, навчально-методичне та інформаційне забезпечення програми гарантують досягнення визначених стандартом результатів навчання.

Унікальність освітньо-наукової програми «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Сумського НАУ формується поєднанням наукової, регіональної та міжнародної складових підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Програма орієнтована на підготовку дослідників, здатних вирішувати сучасні виклики аграрного виробництва, зокрема проблеми сталого землеробства, відновлення деградованих та забруднених ґрунтів, адаптації агроєкосистем до змін клімату та забезпечення продовольчої безпеки.

Особливістю ОНП є її інтеграція з реальними науковими дослідженнями факультету агротехнологій та природокористування, що виконуються у межах міжнародних та національних наукових проєктів. Здобувачі залучені до досліджень з оцінки та ремедіації ґрунтів, забруднених унаслідок воєнних дій, моніторингу стану агроєкосистем, розроблення біологізованих та органічних технологій вирощування культур, а також до досліджень у сфері точного та цифрового землеробства. Унікальною є участь аспірантів у масштабних польових і лабораторних дослідженнях, що передбачають аналіз великої кількості ґрунтових зразків, використання сучасних аналітичних методів (зокрема рXRF-аналізу, лабораторної спектрометрії, біотестування) та апробацію результатів у міжнародних наукових виданнях.

Важливою рисою програми є її виражений міжнародний вимір. Здобувачі мають можливість брати участь у спільних дослідженнях із закордонними партнерами, проходити наукові стажування, публікувати результати досліджень у журналах, що індексуються у базах Scopus та Web of Science, а також брати участь у міжнародних наукових конференціях. До освітнього процесу залучаються іноземні науковці, проводяться гостьові лекції та спільні наукові заходи, що забезпечує інтеграцію програми у європейський та світовий науковий простір. Програма також є привабливою для іноземних здобувачів, які успішно виконують дослідження та після завершення навчання продовжують наукову або професійну діяльність у міжнародному середовищі.

Ще однією унікальною характеристикою ОНП є її тісний зв'язок із потребами регіону. Сумська область є прикордонним аграрним регіоном з високою часткою сільськогосподарського виробництва, тому тематика досліджень здобувачів спрямована на вирішення актуальних проблем регіонального аграрного сектору: підвищення продуктивності та стійкості культур, удосконалення технологій вирощування зернових, олійних і технічних культур, оптимізацію систем удобрення, захисту рослин та управління агроландшафтами. Така орієнтація забезпечує

практичну значущість досліджень та активну взаємодію з аграрними підприємствами, науковими установами та галузевими організаціями.

Унікальність ОНП «Агрономія» полягає у поєднанні фундаментальної наукової підготовки, практикоорієнтованих досліджень, міжнародної співпраці та регіональної спрямованості, що формує конкурентоспроможних науковців, здатних генерувати інноваційні рішення для сталого розвитку аграрного сектору як Сумської області, України Та закордоном.

Важливість освітньо-наукової програми «Агрономія» для розвитку Сумського НАУ підтверджується високим рівнем наукової діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів, залучених до її реалізації. Саме результати досліджень наукових керівників і аспірантів цієї програми становлять основу наукового потенціалу аграрно-ветеринарного напрямку університету. Це знайшло відображення у результатах незалежного оцінювання ефективності наукової діяльності закладів вищої освіти, проведеного Міністерством освіти і науки України, за підсумками якого аграрно-ветеринарний напрям Сумського НАУ отримав найвищу оцінку - рівень А. Одним із ключових показників такого результату є успішна підготовка та захист дисертацій здобувачами ступеня доктора філософії, які виконують дослідження в межах цієї ОНП під керівництвом провідних науковців університету. Високий рівень наукових керівників, активна публікаційна діяльність аспірантів у виданнях, індексованих у міжнародних наукометричних базах, участь у міжнародних і національних наукових проєктах та успішні захисти дисертацій підтверджують ефективність функціонування програми та її вагомий внесок у формування наукової репутації університету.

2. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт для спеціальності 201 «Агрономія» наразі відсутній, що зазначено у розділі IX Стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» (наказ МОН України від 29.12.2021). ОНП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня (<https://drive.google.com/file/d/1ZG2hhmG8uDUOF9L0Lwq4y6AEIqghpvPY/view>) повністю відповідає місії та Стратегії розвитку Сумського національного аграрного університету на 2021–2025 рр. (<https://surl.li/fjgddd>) та 2026–2030 рр. (<https://surl.lt/sqcuok>). Стратегія визначає візію університету: «вивчаємо життя, поширюємо знання, працюючи на розвиток держави покращуємо світ навколо», а місію – примноження людського капіталу через підготовку фахівців, розвиток науки та інновацій. Відповідно, ОНП спрямована на підготовку висококваліфікованих дослідників у сфері агрономії, здатних генерувати нові знання, проводити актуальні прикладні дослідження, впроваджувати інновації та забезпечувати сталий розвиток аграрного сектору.

Програма реалізує стратегічні пріоритети СНАУ за напрямками «Навчання», «Наука», «Інтернаціоналізація» через інтеграцію освітньої і наукової складових, розвиток дослідницьких компетентностей, академічної мобільності та співпраці зі стейкхолдерами. ОНП ґрунтується на цінностях Стратегії – академічна доброчесність, знання й інтелект, лідерство, партнерство та інноваційність, що відображено у цілях програми та механізмах забезпечення її якості.

Водночас мета програми органічно пов'язана з профілем Сумського НАУ як спеціалізованого аграрно-ветеринарного університету, у структурі якого агрономія є однією з базових і системоутворюючих спеціальностей. Саме вона формує наукову основу розвитку рослинництва, агроекології, захисту рослин і управління агроecosystemами. У цьому контексті ОНП забезпечує підготовку науковців, здатних розв'язувати актуальні виклики сучасного аграрного виробництва, зокрема підвищення продуктивності та стійкості агроценозів, адаптацію сільськогосподарських культур до змін клімату та відновлення агроecosystem.

Формування компетентностей і програмних результатів навчання узгоджено зі Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 201 «Агрономія» (наказ МОН від 29.12.2021 №1458). Базовими принципами реалізації ОНП є академічна свобода та доброчесність, прозорість, відповідальність, постійне вдосконалення й активна взаємодія зі стейкхолдерами.

Особливістю реалізації цього підкритерію є те, що мета ОНП «Агрономія» безпосередньо відображає профіль Сумського національного аграрного університету як спеціалізованого аграрного закладу вищої освіти, де агрономія виступає однією з ключових системоутворюючих спеціальностей. Це забезпечує тісний зв'язок цілей освітньо-наукової програми з науковими школами університету, дослідницькою інфраструктурою та стратегічними напрямками розвитку аграрної науки. Унікальність програми полягає у поєднанні підготовки дослідників-агрономів із виконанням реальних наукових досліджень у межах міжнародних і національних проєктів університету, спрямованих на розвиток сталого агровиробництва, підвищення стійкості агроecosystem та відновлення аграрних ландшафтів.

Це забезпечує не лише відповідність мети ОНП місії університету, а й її стратегічну роль у розвитку наукового потенціалу аграрного сектору регіону та України.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ОНП та НП підготовки PhD за спеціальністю 201 Агрономія у СНАУ формуються з урахуванням інтересів здобувачів і випускників. Із 2019 року до складу проєктної групи включається представник здобувачів, що забезпечує їх системну участь у внутрішньому забезпеченні якості освіти та коригуванні цілей і програмних результатів навчання. В остаточній редакції ОНП до роботи залучено здобувача PhD Тетяну Кубрак, яка бере участь в обговоренні змісту освітніх компонентів, форм і методів навчання та контролю.

Пропозиції здобувачів збираються через анонімні опитування (Google Forms, Moodle) з подальшим обговоренням на засіданнях випускових кафедр і робочих груп. Результати анкетувань оприлюднюються на офіційному сайті СНАУ у розділах забезпечення якості освіти та аспірантури: <https://surl.lt/zgzwqm> , <https://surl.li/spmpku>.

Врахування інтересів здобувачів також забезпечується через їх участь у робочих зустрічах із роботодавцями та стейкхолдерами (<https://agro.snau.edu.ua/obgovorennya-osvitnix-program-za-specialnostyami-201-agronomiya-ta-202-zaxist-i-karantin-roslin/> <https://agro.snau.edu.ua/zustrich-stejkxolderiv-z-agronomi%dl%97/> ; <https://agro.snau.edu.ua/ogoloshennya-16/>), діяльності Ради

молодих вчених СНАУ та органів студентського самоврядування факультету агротехнологій та природокористування. Сукупність зазначених механізмів забезпечує постійний зворотний зв'язок і врахування обґрунтованих пропозицій під час перегляду ОНП.

До перегляду та удосконалення ОНП Агрономія системно залучаються зовнішні стейкхолдери – представники наукових установ, органів державної влади та аграрного бізнесу, зокрема: Кабанець В.В. (директор Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН), Маслак О.М. (директор Департаменту агропромислового розвитку Сумської ОДА), Штукін М.О. (директор ТОВ «ВорожбаЛатІнвест»), Сахошко М.М. (директор Сумського обласного державного експертного центру сортів рослин), Романько Ю. О. (керівник відділу з розвитку агрономічних рішень у Східній Європі по гербіцидах та інсектицидах, ТОВ «Байер»), Дрига С.П. (керівник відділу Підліснівка, ТОВ «Райз Північ»), Пасько О.М. (директор Сумського відділення Українського державного фонду підтримки фермерських господарств), Ткаченко О.М. (регіональний директор ТОВ «Укравіт-Агро» у Сумській обл.), Омельченко О.М. (директор ТОВ «Агрокрай», Полтавська обл.) та ін. З метою систематизації співпраці в СНАУ створено Експертну раду роботодавців, яка бере участь у формуванні та вдосконаленні змісту ОНП: <https://surl.li/mttlyl>. Пропозиції стейкхолдерів розглядаються під час засідань робочих груп зі оновлення ОНП та тематичних зустрічей із роботодавцями: <https://surl.li/jpclwk> , <https://surl.li/dtfcyc>.

Окрім цього, дієвими майданчиками для обговорення змін до ОНП є конференції, круглі столи, ділові зустрічі, «Дні поля» та виставки, що дозволяє враховувати актуальні потреби галузі при формуванні цілей та програмних результатів навчання ОНП.

До оновлення та удосконалення ОНП системно залучається академічна спільнота СНАУ (науково-педагогічні працівники, молоді науковці, представники випускових і суміжних кафедр), яка бере участь у роботі вчених рад, методичних комісій/кафедральних засідань, а також у діяльності Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Таке різноступеневе залучення (кафедра → факультет → університетські органи забезпечення якості) забезпечує колективне експертне обговорення змін, рецензування освітніх компонентів та погодження оновлень ОНП згідно з внутрішніми процедурами формування і перегляду освітніх програм. Нормативні та організаційні механізми забезпечення якості й участі академічної спільноти регламентуються документами СНАУ: https://snau.edu.ua/pro-universitet/struktura-universitetu/viddil-jakosti-osviti-licenzuvannja-ta-akreditacii/zabezpechennja-jakosti-osviti/?utm_source=chatgpt.com ; <https://snau.edu.ua/pro-universitet/zagalna-informacija/normativni-dokumenti/>

Під час громадського обговорення ОНП «Агрономія» (01.01.2025–28.02.2025) отримано пропозиції від адміністрації ЗВО, академічної спільноти та роботодавців, які були розглянуті й враховані в остаточній редакції програми - <https://surl.li/mgxbfi> .

До формування, перегляду та удосконалення ОНП «Агрономія» залучаються інші зацікавлені сторони, насамперед міжнародні партнери, профільні наукові установи та академічні інституції, що забезпечує актуалізацію цілей і ПРН програми відповідно до сучасних світових тенденцій аграрної науки. Зокрема, у межах міжнародної співпраці реалізується партнерство СНАУ з Henan Institute of Science and Technology (КНР) <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/%D0%A3%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B0-6.pdf>, <https://snau.edu.ua/international/mizhнародna-politika/mizhнародni-partneri/> участь зовнішніх консультантів та врахування міжнародного досвіду у змісті програми. Зокрема, у межах міжнародної співпраці СНАУ здійснює взаємодію з Royal Agricultural University (Велика Британія) у рамках спільних науково-дослідних ініціатив та академічного партнерства, що сприяє інтеграції сучасних підходів до аграрної науки та управління дослідженнями у підготовці здобувачів PhD .

Додатково механізм залучення міжнародного середовища реалізується через академічну мобільність, стажування, спільні освітньо-наукові заходи та обміни, що сприяє оновленню програми з урахуванням міжнародної співпраці: <https://snau.edu.ua/blog/mizhнародna-spivpracija-snau-dosvid-stazhuvannja-v-brno-ta-novi-mozhливosti-dlja-nauki-j-osviti/> . Врахування позиції широкого кола інших стейкхолдерів відбувається також під час конференцій, круглих столів і фахових дискусій, де узгоджується наукова тематика досліджень та очікувані компетентності

здобувачів.

Взірцевою практикою реалізації даного підкритерію є багаторівнева та інституційно закріплена система залучення широкого кола стейкхолдерів до формування і перегляду ОНП «Агрономія», що охоплює здобувачів освіти, випускників, роботодавців, академічну спільноту університету та міжнародних партнерів. Поєднання різних механізмів зворотного зв'язку (анкетування, робота у складі проєктної групи, участь у зустрічах зі стейкхолдерами, діяльність Експертної ради роботодавців, міжнародні консультації) забезпечує системне врахування їх пропозицій під час визначення цілей та програмних результатів навчання ОНП. Такий підхід створює відкриту модель формування освітньо-наукової програми, що відповідає сучасним вимогам забезпечення якості вищої освіти та сприяє постійному оновленню змісту підготовки докторів філософії з агрономії відповідно до потреб аграрної науки і практики.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОНП «Агрономія» та програмні результати навчання визначаються з урахуванням сучасних тенденцій розвитку аграрної науки й спеціальності та системно актуалізуються через інтеграцію освіти, досліджень і практики. Це підтверджується регулярними заходами факультету агротехнологій та природокористування: зокрема, під час зустрічей стейкхолдерів з агрономії розглядаються зміни й доповнення до ОП/ОНП, що дозволяє узгоджувати компетентності та ПРН з актуальними потребами галузі та технологічним розвитком виробництва (<https://surl.li/kgafke>). Врахування наукових трендів забезпечується участю здобувачів і НПП у науково-практичних конференціях, де обговорюється інтеграція науки, освіти і практики як основа сталого розвитку аграрного сектору (<https://surl.li/vfwvoa>), а також у міжнародних конференціях, присвячених сучасним генетичним дослідженням, селекції, новітнім технологіям у рослинництві, землеробстві, агрохімії та захисті рослин (<https://surl.li/foqujy>). Практико-орієнтованість і врахування інноваційних технологій підтверджуються участю здобувачів у «Днях поля», де вони ознайомлюються з сучасними технологіями вирощування, технікою та рекомендаціями фахівців (<https://surl.li/cvctvc>; <https://surl.li/lvagbl>). Таким чином, мета ОНП і ПРН формуються на основі актуального стану науки та практики аграрного сектору і регулярно уточнюються через наукові й професійні комунікації.

Мета ОНП та програмні результати навчання (ПРН) визначені з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту розвитку сільського господарства Сумщини, зокрема пріоритетів Програми розвитку агропромислового комплексу Сумської області на період до 2027 року <https://surl.li/eqtibk>, реалізацію якої координує Департамент агропромислового розвитку Сумської ОДА/ОВА. ОНП орієнтована на підготовку докторів філософії, здатних розв'язувати актуальні наукові й прикладні завдання аграрного сектору, впроваджувати інновації та здійснювати експертно-аналітичну, викладацьку й управлінську діяльність. Узгодження мети ОНП і ПРН із потребами роботодавців забезпечується системною взаємодією із стейкхолдерами у форматі робочих зустрічей та професійних дискусій, зокрема через зустрічі стейкхолдерів зі спеціальності «Агрономія»: <https://surl.li/wenmfl>, а також через платформи співпраці «освіта–бізнес–влада» (публічні діалоги): <https://surl.li/dfxjvt>. Врахування галузевої специфіки підтверджується залученням здобувачів до обговорення проблем польового сезону та сучасних агротехнологій: <https://surl.li/mhyxgr>, а також співпрацею університету з провідними компаніями аграрного сектору: <https://surl.li/rghgkb>. Регіональний контекст враховано через інтеграцію діяльності СНАУ в систему дорадництва та співпрацю з агропідприємствами Сумщини, що дозволяє оперативного оновлювати цілі ОНП і ПРН відповідно до виробничих потреб регіону: <https://surl.li/ccscsjj>

При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня у СНАУ було враховано досвід реалізації аналогічних освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії в Україні, насамперед у провідних закладах вищої освіти аграрного профілю. Проведено порівняльний аналіз структури ОНП, логіки формування компетентностей і ПРН, переліку освітніх компонентів, підходів до організації наукової складової, внутрішнього забезпечення якості та атестації здобувачів за ОНП

(https://www.nubip.edu.ua/sites/default/files/u190/onp_201_agronomiya_2020_1.pdf),

Миколаївського національного аграрного університету

(<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/onp-df-2019.pdf>;

<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/onp-agro-phd/>), Вінницького національного аграрного університету

(https://vsau.org/assets/images/content/aspirant/akredytacia/ONP_AGRO_2020.pdf),

Полтавського державного аграрного університету

(<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/15011/onp201agronomiya2024.pdf>). На основі

такого аналізу були уточнені формулювання цілей ОНП, посилено взаємозв'язок між ПРН та освітніми компонентами, враховано ефективні практики забезпечення якості підготовки здобувачів (академічна доброчесність, публікаційна активність, участь у конференціях, міжнародні елементи, вибірковість та індивідуальна траєкторія).

Крім того, при вдосконаленні ОНП враховано досвід профільних наукових установ НААН України, які мають багаторічну практику підготовки кадрів вищої кваліфікації та виконання сучасних науково-дослідних програм, зокрема ОНП за напрямом агрономії/суміжним, наприклад представлену Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України (https://bio.gov.ua/sites/default/files/2025_osvitno-naukova_programa_agronomiya.pdf). Це дозволило актуалізувати науково-дослідницький компонент ОНП та посилити орієнтацію здобувачів на проведення прикладних досліджень, використання сучасних методів експерименту, цифрових підходів до аналізу даних і впровадження результатів у виробництво.

Водночас ОНП «Агрономія» СНАУ зберігає власну унікальність, що проявляється у посиленій регіональній та прикладній складовій: орієнтації на агровиробництво Північно-Східного регіону України, інтеграції університету в систему дорадництва та тісної взаємодії з роботодавцями, органами влади і науковими установами. Такий підхід забезпечує поєднання сучасних академічних практик із реальними потребами ринку праці, формування у здобувачів компетентностей, актуальних для інноваційної діяльності, управління науковими проєктами та розвитку аграрного сектору на регіональному й національному рівнях.

Особливістю ОНП «Агрономія» Сумського національного аграрного університету є системне поєднання академічної підготовки докторів філософії з реальними науковими дослідженнями та практикою аграрного виробництва регіону. Формування мети програми та програмних результатів навчання здійснюється на основі інтеграції трьох взаємопов'язаних складових – освіти, науки та практики, що реалізується через активну участь здобувачів і науково-педагогічних працівників у наукових конференціях, галузевих заходах, «Днях поля», професійних дискусіях із роботодавцями та міжнародними партнерами. Важливою рисою програми є її орієнтація на регіональний аграрний контекст Північно-Східної України, тісна взаємодія університету з аграрними підприємствами, органами влади та системою дорадництва, що дозволяє оперативно враховувати актуальні виклики галузі при формуванні цілей ОНП і програмних результатів навчання. Такий підхід забезпечує підготовку докторів філософії з агрономії, здатних поєднувати фундаментальні наукові дослідження з вирішенням прикладних завдань сучасного аграрного виробництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітньо-наукова програма «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня Сумського національного аграрного університету спроектована відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 201 «Агрономія» та забезпечує досягнення визначених компетентностей і програмних результатів навчання. Структура ОНП є логічно побудованою та цілісною: програмні результати навчання узгоджені з компетентностями, освітні компоненти забезпечують їх формування, що підтверджується відповідними матрицями відповідності та структурно-логічною схемою програми.

Мета освітньо-наукової програми чітко сформульована та повністю узгоджується з місією, візією та стратегічними пріоритетами розвитку Сумського НАУ. Вона відображає профіль університету як спеціалізованого аграрного закладу вищої освіти та орієнтована на підготовку висококваліфікованих дослідників у сфері агрономії, здатних генерувати нові наукові знання, проводити актуальні прикладні дослідження та впроваджувати інновації у аграрному секторі. Особливістю програми є її органічний зв'язок із науковими школами університету, дослідницькою інфраструктурою та стратегічними напрямками розвитку аграрної науки.

Формування цілей освітньої програми та програмних результатів навчання здійснюється із системним урахуванням позиції широкого кола заінтересованих сторін. До цього процесу залучені здобувачі освіти, випускники, роботодавці, представники органів влади, наукових установ, аграрного бізнесу та міжнародні партнери. Використовуються різні механізми зворотного зв'язку: анкетування, робота представників здобувачів у складі проєктної групи, консультації зі стейкхолдерами, участь у професійних дискусіях, конференціях, «Днях поля» та інших галузевих заходах. Такий підхід забезпечує регулярне уточнення цілей програми та програмних результатів навчання відповідно до сучасних наукових тенденцій, потреб ринку праці та регіонального аграрного контексту.

Під час проєктування та вдосконалення ОНП враховано досвід реалізації аналогічних освітньо-наукових програм провідних закладів вищої освіти аграрного профілю України та профільних наукових установ НААН України. Проведений порівняльний аналіз дозволив уточнити формулювання цілей програми, посилити взаємозв'язок між програмними результатами навчання та освітніми компонентами, а також інтегрувати ефективні практики організації підготовки докторів філософії.

Водночас освітньо-наукова програма зберігає власну інституційну унікальність, що проявляється у поєднанні фундаментальної наукової підготовки, практикоорієнтованих досліджень, міжнародної співпраці та вираженої регіональної спрямованості. Здобувачі активно залучені до виконання реальних наукових досліджень, зокрема пов'язаних із проблемами сталого землеробства, відновлення та ремедіації ґрунтів, адаптації агроєкосистем до змін клімату та впровадження інноваційних технологій у рослинництві. Це сприяє формуванню конкурентоспроможних науковців, здатних генерувати інноваційні рішення для розвитку аграрного сектору України.

Висновок щодо відповідності критерію

За результатами аналізу встановлено, що освітньо-наукова програма «Агрономія» відповідає вимогам Критерію 1 «Проектування освітньої програми». Цілі програми, її структура, програмні результати навчання та механізми їх формування узгоджені зі стандартом вищої освіти, місією та стратегією закладу вищої освіти, а також із потребами стейкхолдерів і тенденціями розвитку аграрної науки та ринку праці.

Позитивні та взірцеві практики за критерієм

До позитивних і взірцевих практик реалізації Критерію 1 можна віднести:

1. Системну інтеграцію освіти, науки та практики у формуванні цілей і програмних результатів навчання ОНП, що реалізується через залучення здобувачів до виконання реальних наукових досліджень і галузевих професійних заходів.
2. Багаторівневу систему залучення стейкхолдерів до формування та перегляду ОНП, яка охоплює здобувачів освіти, роботодавців, наукові установи, органи влади та міжнародних партнерів.
3. Інституційно закріплену участь здобувачів у проєктуванні програми, зокрема

через включення представника аспірантів до складу проєктної групи ОНП.

4. Інтеграцію програми з міжнародною науковою співпрацею, що проявляється у спільних дослідженнях, стажуваннях, участі у міжнародних конференціях і публікаційній активності здобувачів у журналах, індексованих у міжнародних наукометричних базах.

5. Виражену регіональну спрямованість досліджень, що забезпечує орієнтацію підготовки докторів філософії на вирішення актуальних проблем аграрного виробництва Північно-Східного регіону України.

У сукупності зазначені підходи свідчать про системність, актуальність та науково-практичну спрямованість проєктування ОНП «Агрономія» у Сумському НАУ.